

Sygn. akt I.Ca 15/19

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 26 marca 2019r.

Sąd Okręgowy w Suwałkach I Wydział Cywilny w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSO Cezary Olszewski
Sędziowie SO :	Małgorzata Szostak Szydłowska, Joanna Walczuk
Protokolant:	st. sekr. sądowy Ewa Andryszczyk

po rozpoznaniu w dniu 13 marca 2019 roku w Suwałkach

na rozprawie

sprawy z powództwa T. M.

przeciwko Przedsiębiorstwo (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w S. oraz (...) S. A. w S.

o zapłatę

na skutek apelacji powoda T. M. od wyroku Sądu Rejonowego w Suwałkach z dnia 14 listopada 2018r sygn. akt I C 993/18

1. Oddała apelację.

2. Zasądza od powoda T. M. na rzecz pozwanych Przedsiębiorstwo (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w (...) S. A. w S. kwoty po 1800 zł (na rzecz każdego z pozwanych) tytułem kosztów zastępstwa procesowego przed sądem II-giej instancji

SSO Cezary Olszewski SSO Małgorzata Szostak Szydłowska SSO Joanna Walczyk

Sygn. akt I.Ca 15/19

UZASADNIENIE

Powód T. M. wystąpił przeciwko Przedsiębiorstwu (...) Sp. z o.o. w S. oraz przeciwko (...) S.A. w S. z pozwem o zapłatę solidarnie kwoty 20.000,00 zł tytułem zadośćuczynienia za utratę zdrowia.

Uzasadniając swe roszczenie T. M. wskazał, iż jest współwłaścicielem nieruchomości przy ul. (...) w S., gdzie znajduje się Hotel (...). W dniu 03 kwietnia 2015 roku doszło do jego zalania fekaliami, w związku z czym powód poniósł szkodę majątkową. Ponadto zdarzenie to i kłopoty z ustaleniem podmiotu odpowiedzialnego i uzyskaniem odszkodowania doprowadziły go do pogorszenia stanu zdrowia. Nabawił się przez to nerwicy, bólów głowy, szumów w głowie i w uszach, bezsenności, nadciśnienia trudności w poruszaniu się. Dodatkowo nasiliły się choroby kardiologiczne.

Pozwany (...) S.A. w S. w odpowiedzi na pozew wniósł o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie od powoda zwrotu kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych oraz opłaty skarbowej od pełnomocnictwa w wysokości 17,00 zł.

W uzasadnieniu wskazał, iż wprawdzie wypłacił powodowi odszkodowanie za szkodę z dnia 03 kwietnia 2015 roku, lecz było to błędne i obecnie podnosi zarzut braku odpowiedzialności, gdyż do zdarzenia doszło na skutek siły wyższej. Z ostrożności procesowej pozwany zakwestionował zaś zasadność roszczenia, a także objawy i schorzenia, na które powołuje się obecnie powód sugerując, że wystąpiły u niego na skutek zdarzenia jakim było zalanie piwnicy jego hotelu oraz wysokość zadośćuczynienia. Zdaniem pozwanego nie zaistniał tu związek przyczynowo-skutkowy. Zalanie piwnicy hotelu powoda nie rodzi możliwości żądania przez niego zadośćuczynienia. Schorzenia przez niego przywołane są z kolei stanami przewlekłymi, jak np. choroba wieńcowa, i nie mogły rozwinąć się w ciągu kilku dni.

Z kolei pozwany Przedsiębiorstwo (...) Sp. z o.o. w S. także wniósł o oddalenia powództwa w całości oraz o zasądzenie od powoda na swoją rzecz kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych.

Argumentując swe stanowisko w sprawie pozwany podniósł zarzut braku legitymacji czynnej T. M. w zakresie dochodzonego roszczenia – nie jest on właścicielem budynku przy ul. (...) w S., ani nie prowadzi tam działalności gospodarczej, a jedynie jest pełnomocnikiem właścicieli - oraz zarzut jego nieudowodnienia. Wskazał, iż nie jest możliwe żądanie zadośćuczynienia przy szkodzie majątkowej, albowiem jest to jeden ze sposobów naprawienia szkody niemajątkowej. Kodeks cywilny przewiduje je w czterech wypadkach określonych w art. 417², 445, 446 § 4 i 448 kc, przyjmując, że u jego podłoża leży „doznana krzywda” wyrządzona czynem niedozwolonym bez względu na podstawy odpowiedzialności z tego tytułu. Roszczenie o zadośćuczynienie przysługuje jedynie osobie, przeciwko której było skierowane zdarzenie, określone jako czyn niedozwolony. Taka okoliczność w sprawie niniejszej nie wystąpiła. Z ostrożności procesowej pozwany zakwestionował również wysokość dochodzonego roszczenia, które w jego ocenie nie zostało wykazane.

Wyrokiem z dnia 14 listopada 2018 r. Sąd Rejonowy w Suwałkach I Wydział Cywilny oddalił powództwo w stosunku do Przedsiębiorstwa (...) Sp. z o.o. w S. i oddalił powództwo w stosunku do (...) S.A. w S.. Następnie postanowieniem z dnia 27 listopada 2018 roku uzupełnił wyrok Sądu Rejonowego w Suwałkach z dnia 14 listopada 2018 roku w sprawie sygn. akt I.C.993/18 ten sposób, że dodał pkt III, w którym zasądził od powoda T. M. na rzecz pozwanego Przedsiębiorstwa (...) Sp. z o.o. w S. kwotę 3.617,00 zł (trzy tysiące sześćset siedemnaście złotych i 00/100) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa prawnego.

Sąd Rejonowy oparł rozstrzygnięcie na następujących ustaleniach faktycznych i prawnych:

T. M. jest współwłaścicielem nieruchomości położonej w S. przy ul. (...), KW nr (...) w 1/3 części. W budynku posadowionym na powyższej nieruchomości działalność gospodarczą w formie Hotelu (...) prowadzi J. M. za pośrednictwem swojego pełnomocnika T. M. (bezsporne).

W dniu 14 października 2013 roku zawarł on umowę o zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków w odniesieniu do nieruchomości przy ul. (...) w S. z Przedsiębiorstwem (...) Sp. z o.o. w S. (bezsporne, a dodatkowo dowód: umowa k. 15-16v).

W dniu 03 kwietnia 2015 roku doszło do zalania fekaliami piwnicy budynku przy ul. (...) w S., gdzie znajduje się sala konferencyjna i siłownia (bezsporne).

Zaistniała szkoda została zgłoszona (...) S.A. w S. – tj. ubezpieczycielowi Przedsiębiorstwa (...) Sp. z o.o. w S. – które po przeprowadzeniu postępowania likwidacyjnego wypłaciło odszkodowanie w kwocie 4.125,48 zł (bezsporne, a dodatkowo dowód: decyzja k. 32).

T. M. w dacie zdarzenia z dnia 03 kwietnia 2015 roku miał niespełna 78 lat. Podczas wizyty w Instytucie (...) w W. w dniach 15-20.04.2015r. rozpoznano u niego utrwalone migotanie przedsionków, nadciśnienie tętnicze i chorobę

wieńcową stabilną. W dniu 16 kwietnia 2015 roku wszczepiono mu rozrusznik. Kontynuuje leczenie kardiologiczne. Cierpi także na przerost prostaty, obustronne torbiele nerek, dyskopatię wielopoziomową kręgosłupa odcinka C, małopłytkowość. Leczy się w poradni kardiologicznej, urologicznej, neurologicznej i foniatrycznej. W marcu 2018 roku podjął także leczenie w Poradni Psychiatrycznej (dowód: dokumentacja medyczna k. 41-77).

Treść żądania zgłoszonego przez powoda T. M. wskazywała, iż w związku ze zdarzeniem z dnia 03 kwietnia 2015 roku (zalanie piwnic budynku przy ul. (...) w S.) on pozwanym odpowiedzialność w zakresie roszczenia o zadośćuczynienie za pogorszenie stanu jego zdrowia. Rzeczą Sądu stało się rozstrzygnięcie czy żądanie powoda zasługuje na uwzględnienie, a jeżeli tak – to w jakiej części.

Zadośćuczynienie o jakim mowa w art. 445 kc ma przede wszystkim na celu naprawienie krzywd wyrządzonych deliktem oraz złagodzenie cierpień fizycznych i psychicznych - zarówno tych już doznanych, jak też tych mogących wystąpić w przyszłości. Przy czym nie tylko trwałe, lecz także przemijające zaburzenia w funkcjonowaniu organizmu mogą usprawiedliwiać przyznanie zadośćuczynienia (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 20 marca 2000 roku w sprawie V CKN 909/00, LEX nr 56027).

Przy czym przepis art. 445 kc nie rozstrzyga samodzielnie o przesłankach odpowiedzialności, od których zależy podniesienie roszczeń z tytułu zadośćuczynienia pieniężnego, a zatem konieczne jest w tym zakresie odwołanie się do ogólnych podstaw odpowiedzialności ex delicto. Dla oceny krzywdy stanowiącej podstawę zasądzenia zadośćuczynienia znajdują zastosowanie konstrukcje adekwatnego związku przyczynowego oraz przyczynienia się poszkodowanego do szkody (zob. Komentarz do Art. 445 KC T. I red. Pietrzykowski 2018, wyd. 9/Safjan, Legalis).

W przedmiotowej sprawie pozwani kwestionowali swoją odpowiedzialność za zdarzenie z dnia 03 kwietnia 2015 roku, lecz wcześniej ubezpieczyciel uznał ją w postępowaniu likwidacyjnym i wypłacił powodowi odszkodowanie za powstałe zniszczenia. Wobec powyższego porządkująco zauważyć należy, iż odpowiedzialność ta znajduje swe źródło w art. 436 § 2 kc w zw. z art. 436 § 1 kc i 415 kc.

Jednakże dla przyznania powodowi zadośćuczynienia konieczne było w szczególności wykazanie przez niego związku przyczynowo-skutkowego pomiędzy zalaniem a jego stanem zdrowia, gdyż to na nim spoczywał ciężar dowodu w tym zakresie.

Do przesłanek odpowiedzialności deliktowej z art. 415 kc należą bowiem: zdarzenie, z którym system prawny wiąże odpowiedzialność na określonej zasadzie, oraz szkoda i związek przyczynowy między owym zdarzeniem a szkodą. Przy ustalaniu odpowiedzialności z tytułu czynów niedozwolonych znajdują zastosowanie przepisy ogólne dotyczące związku przyczynowego, szkody i sposobów jej naprawienia (art. 361–363 kc).

Występowanie związku przyczynowego pomiędzy zdarzeniem, a powstałą szkodą jest więc niezbędną przesłanką konieczną dla przyjęcia odpowiedzialności deliktowej. Zgodnie z teorią przyczynowości adekwatnej związek przyczynowy zachodzi tylko wtedy, gdy w zestawie wszystkich przyczyn i skutków mamy do czynienia jedynie z takimi przyczynami, które normalnie powodują określone skutki. Nie wystarczy więc stwierdzenie istnienia związku przyczynowego jako takiego, wymagane bowiem jest stwierdzenie, że chodzi o następstwo normalne danego zdarzenia. W orzecnictwie Sądu Najwyższego podkreśla się, że związek przyczynowy jest kategorią obiektywną i należy go pojmować jako obiektywne powiązanie ze sobą zjawiska nazwanego "przyczyną" ze zjawiskiem określonym jako "skutek". Ustawodawca wprowadzając w art. 361 § 1 kc dla potrzeb odpowiedzialności cywilnej ograniczenie odpowiedzialności tylko za normalne (typowe, występujące zazwyczaj) następstwa działania lub zaniechania, z których szkoda wynikła, nie wprowadza pojęcia związku przyczynowego w rozumieniu prawnym, odmiennego od istniejącego w rzeczywistości. Ogranicza tylko odpowiedzialność do wskazanych w przepisie normalnych (adekwatnych) następstw. Istnienie związku przyczynowego jako zjawiska obiektywnego jest determinowane określonymi okolicznościami faktycznymi konkretnej sprawy i dlatego istnienie związku przyczynowego bada się w okolicznościach faktycznych określonej sprawy (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 6 kwietnia 2011 r. wydany w sprawie I CSK 475/10).

Należy przy tym zauważyć, iż zgodnie z zasadami obowiązującymi w procedurze cywilnej ciężar gromadzenia materiału procesowego spoczywa na stronach (art. 232, art. 3 kpc, art. 6 kc). Art. 6 kc określa reguły dowodzenia, to jest przedmiot dowodu oraz osobę, na której spoczywa ciężar udowodnienia faktów mających istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy. Obowiązek przedstawienia dowodów spoczywa na stronach (art. 3 kpc), a ciężar udowodnienia faktów mających dla rozstrzygnięcia sprawy istotne znaczenie (art. 227 kpc) spoczywa na stronie, która z tych faktów wywodzi skutki prawne (tak wyrok Sądu Najwyższego z dnia 17 grudnia 1996 r., sygn. akt I CKU 45/96, OSNC 1997, nr 6-7 poz. 76). W myśl zatem ogólnych zasad, w niniejszej sprawie, to na powodzie spoczywał ciężar udowodnienia okoliczności uzasadniających jego roszczenie. Ciężarowi temu powód jednak nie sprostał.

O ile bowiem bezsporny jest fakt, iż doszło do zalania budynku przy ul. (...) w S., jak też rzeczą udowodnioną wydaje się być stan zdrowia powoda, który cierpi na liczne schorzenia i leczy się w wielu poradniach, co wynika z przedłożonej dokumentacji medycznej (niekwestionowanej przez strony), to jednak brak jest jakiegokolwiek dowodu na istnienie związku przyczynowego pomiędzy tymi okolicznościami.

Pozwany (...) S.A. w S. słusznie zauważył, iż przywołane przez powoda T. M. schorzenia są stanami przewlekłymi, jak np. choroba wieńcowa, zwyrodnienie kręgosłupa, nadciśnienie, i nie mogły rozwinąć się w ciągu kilku dni. Wynikają one też zapewne z jego podeszłego wieku. Ponadto sam powód przyznał w czasie przesłuchania na rozprawie w dniu 31 października 2018 roku, że już wcześniej leczył się kardiologicznie.

Trudno też przyjąć, że jego problemy natury psychicznej są wynikiem tylko i wyłącznie zdarzenia z dnia 03 kwietnia 2015 roku, skoro Sądowi z urzędu – z uwagi na toczące się, jak i zakończone liczne postępowania sądowe - wiadomym jest, iż powód, z racji udzielonych mu przez dzieci pełnomocnictw, zarządza dwiema nieruchomościami położonymi w S., co wiąże się z pewnością z dużym stresem i koniecznością podejmowania wielu istotnych decyzji.

Uznając iż roszczenia powoda zostały nieudowodnione- powództwo podlegało oddaleniu.

Apelację od wyroku sądu rejonowego wywiódł powód zaskarżając wyrok w całości.

W emocjonalnie napisanej apelacji w sposób nieprofesjonalny powód zarzucał iż sąd rejonowy bezpodstawnie przyjął fakt nieudowodnienia roszczenia wbrew posiadanemu materiałowi dowodowemu. Zarzucał wielokrotnie kłamstwo sądowi i manipulowanie dowodami oraz bezzasadne pomijanie twierdzeń powoda o faktach, z którymi łączył roszczenia odszkodowawcze. Podnosił jednocześnie w apelacji, iż domaga się zasądzenia kwoty 34887,32 zł na którą składa się zadośćuczynienie w kwocie 20 000 zł, a pozostała kwota miała stanowić odszkodowanie za skutki zalania.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Apelację uznać należało za niezasadną. Sąd okręgowy w całości podziela ustalenia faktyczne jak i ocenę prawną sądu I-szej instancji i przyjmuje je za własne.

Zdaniem Sądu Okręgowego, Sąd Rejonowy dokonał prawidłowych ustaleń faktycznych, właściwie oceniając przy tym zgromadzony w sprawie materiał dowodowy. Z treści zebranego w sprawie materiału dowodowego Sąd I instancji wyprowadził właściwe ustalenia i wnioski, w oparciu o które prawidłowo zastosował normy prawa materialnego, zaś sposób procedowania w sprawie odpowiadał wymogom określonym w przepisach Kodeksu postępowania cywilnego, tym samym Sąd II instancji w całej rozciągłości przyjmuje ustalenia i wnioski Sądu I instancji jako własne.

Przede wszystkim nie można zgodzić się z zarzutem apelacji, że Sąd Rejonowy dopuścił się naruszenia prawidłowych zasad oceny dowodów - co skarżący zarzucał w apelacji.

Zgodnie z art. 233 § 1 k.p.c., sąd ocenia wiarygodność i moc dowodów według własnego przekonania, na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału. Ocena ta musi być zgodna z zasadami logiki, doświadczenia życiowego oraz uwzględniać całokształt materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie. Skuteczne postawienie zarzutu naruszenia przez sąd art. 233 § 1 k.p.c. wymaga wykazania, że sąd uchybił zasadom logicznego rozumowania

lub doświadczenia życiowego - to bowiem jedynie może być przeciwstawione uprawnieniu sądu do dokonywania swobodnej oceny dowodów. Nie jest natomiast wystarczające przekonanie strony o innej niż przyjął sąd wadze (doniosłości) poszczególnych dowodów i ich odmiennej ocenie niż ocena sądu (por. orzeczenie SN z dnia 6 listopada 1998 r, II CKN 4/98).

Ocena dowodów przeprowadzona z zachowaniem tych reguł mieści się w granicach wyznaczonych przez zasadę swobodnej oceny dowodów wprowadzoną w art. 233 k.p.c. Nie jest wystarczającym uzasadnieniem zarzutu naruszenia normy art. 233 § 1 k.p.c. przedstawienie przez stronę skarżącą własnej oceny dowodów i wyrażenie dezaprobaty dla oceny prezentowanej przez sąd pierwszej instancji. Skarżący ma obowiązek wykazania naruszenia przez sąd paradygmatu oceny wynikającego z art. 233 § 1 k.p.c. (a zatem wykazania, że sąd a quo wywiódł z materiału procesowego wnioski sprzeczne z zasadami logiki lub doświadczenia życiowego, względnie pominął w swojej ocenie istotne dla rozstrzygnięcia wnioski wynikające z konkretnych dowodów – grupy dowodów) – por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 24 stycznia 2013 r. w sprawie I ACa 1075/12, Lex nr 1267341.

Podniesione zatem przez apelującego zarzuty mogłyby być uwzględnione jedynie wówczas, gdyby wykazano, że zebrane dowody w części zostały ocenione w sposób rażąco wadliwy, sprzeczny z zasadami logiki bądź doświadczenia życiowego. Tego zaś pozwany nie dowiódł, a jego twierdzenia, iż prawidłowa ocena materiału dowodowego w sprawie prowadzi do odmiennych ustaleń jest jedynie polemiką z trafnymi wnioskami Sądu Rejonowego.

W ocenie Sądu Okręgowego, Sąd Rejonowy trafnie w oparciu o materiał dowodowy zgromadzony w sprawie uznał, że powód nie wykazał związku jego stanu zdrowia (pogorszenia stanu zdrowia) z zalaniem w lokalu, którym zarządza w imieniu członków swojej rodziny. Żądane zadośćuczynienie mogło by być zasądzone gdyby w sposób graniczący z pewnością można by powiązać problemy zdrowotne powoda ze zdarzeniem szkodzącym (zalaniem). Takiego dowodu powód nie zaoferował sądowi, a twierdzenia strony nie są dowodem – co zdaje się trudno zrozumieć powodowi. Fakt występowania licznych schorzeń powoda (wskazanych przez sąd rejonowy) niewątpliwie wiąże się z wiekiem (82 lata) i trudno wywieść wniosek, że to na skutek zalania pojawiły się u powoda schorzenia uzasadniające zasądzenie zadośćuczynienia w kwocie 20 000 zł. Oczywistym jest, że zalanie fekaliami części pomieszczeń piwnicznych stanowiło bardzo przykre przeżycie i w jakiś sposób szczególnie u osoby emocjonalnej jaką jest powód fakt ten oddziaływał na jego sferę psychiczną. Nie można jednak faktu zalania wiązać z problemami kardiologicznymi, które występowały u powoda także przed zalaniem, czy innymi schorzeniami jak dyskopatia, torbiele nerek czy przerost prostaty. Słusznie zatem sąd rejonowy uznał roszczenie w tym zakresie za nieudowodnione – czemu wyraz dał w trafnym uzasadnieniu dotyczącym niewykazania związku przyczynowego między zalaniem, a stanem zdrowia powoda. Trafnie także sąd rejonowy odniósł się do kwestii niewykazania dowodowego pozostałego roszczenia w zakresie odszkodowania za skutki zalania. Bezsprzeczne jest bowiem, że do takiego zalania doszło w 2015r. i że powodowi wypłacono odszkodowanie w kwocie 4125,48 zł. Kierując roszczenie odszkodowawcze po trzech latach od zdarzenia to na powodzie spoczywał ciężar dowodu tak co do wysokości roszczenia jak i wykazania w jakiej wysokości wydatki poniósł na naprawę szkód zalaniowych i że wydatki te miały związek właśnie z tą szkodą oraz, że wypłacone odszkodowanie nie zrekompensowało w całości poniesionej szkody. Takich dowodów powód nie przedstawił, nie wnioskował o przeprowadzenie dowodów na tą okoliczność przez sąd – co słusznie stanowiło podstawę do przyjęcia przez sąd rejonowy że roszczenie i w tym zakresie nie zostało udowodnione zgodnie z ogólną zasadą wyrażoną w art. 6 kc.

Mając powyższe na uwadze i działając na podstawie art. 385 kpc orzeczono jak w sentencji.

O kosztach postępowania apelacyjnego postanowiono zgodnie z art. 98 § 1 i 3 k.p.c., art. 108 § 1 k.p.c. i art. 391 § 1 k.p.c. Powód, który przegrał sprawę w postępowaniu odwoławczym, zgodnie z zasadą wyrażoną w art. 98 § 1 k.p.c. powinien zwrócić pozwanym poniesione przez niego koszty postępowania odwoławczego, na które składa się wynagrodzenie pełnomocnika (1.800,00 zł), określone zgodnie ze stawkami wymienionymi w § 2 pkt 5 w zw. z § 10 ust. 1 pkt 1 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych.

SSO Cezary Olszewski SSO Małgorzata Szostak Szydłowska SSO Joanna Walczuk